

Humani papiloma virus (HPV) i mjere prevencije

Od oko 200 poznatih tipova humanog papiloma virusa, njih 30-ak uzrokuje genitalne (spolne) infekcije. Genitalni HPV je najčešći spolno prenosivi virus među mladom, generativno sposobnom populacijom. Procjenjuje se mogućnost da se čak 50-70% spolno aktivnih osoba tijekom života zarazi nekim od tipova HPV-a. Virus se vrlo lako prenosi vaginalnim ili analnim spolnim odnosom, kao i oralnim putem. Osoba se može zaraziti i putem ostalih intimnih kontakata kože na kožu ili kože na sluznicu sa zaraženom osobom, bez obzira na to je li to za vrijeme spolnog odnosa ili ne.

Bilo koja žena i bilo koji muškarac mogu biti zaraženi HPV-om, bez izraženih simptoma i pritom zaraziti svog partnera.

HPV infekcija vrlo često ne uzrokuje nikakve simptome i ovisno o stanju imunološkog sustava, može proći sama od sebe. Međutim, u slučaju infekcije dužeg trajanja, može doći do razvoja spolnih bradavica, poznatih kao papilomi. Spolne bradavice su promjene bradavičastog izgleda na sluznici. Kod žena mogu nastati u rodnici, na vratu maternice i anusu, dok se kod muškaraca pojavljuju na penisu, mokraćnoj cijevi i anusu. Iako su spolne bradavice najčešće bezbolne, ponekad se mogu javiti svrbež, bol i krvarenje.

Razlikujemo tipove HPV-a niskog i visokog rizika. Dugotrajna infekcija HPV-om visokog rizika može uzrokovati premaligna stanja i rak u mokraćno-spolnom sustavu, pa čak i u predjelu glave i vrata. Rak vrata maternice je najčešća maligna bolest koja se povezuje s HPV-om.

Sumnja na dijagnozu spolnih bradavica postavlja se vanjskim pregledom spolovila i/ili anogenitalne regije, dok se infekcija HPV-om utvrđuje testiranjem obriska rodnice, vrata maternice, penisa, anusa, molekularnim metodama, pri čemu se ujedno određuje i tip virusa kojim je osoba zaražena. Najčešća medicinska pretraga

kojom se uzima obrisak rodnice, vrata maternica i analne regije kod muškaraca je PAPA-test. Važno je napomenuti kako je pretraga brza, jednostavna i neinvazivna.

Mjere prevencije HPV infekcije

ODGOVORNO SPOLNO PONAŠANJE I ZAŠTIĆEN SPOLNI ODNOS

Korištenje zaštite, odnosno kondoma, tijekom spolnog odnosa smanjuje rizik od prenošenja HPV-a. Međutim, on ne pruža potpunu zaštitu s obzirom na to da virus može biti prisutan i na ostalim dijelovima kože. Odgovornim spolnim ponašanjem i izbjegavanjem čestog mijenjanja partnera također se smanjuje rizik od izloženosti HPV-u.

Redoviti pregledi i testiranje

Redoviti pregledi i testiranja pomažu u ranom otkrivanju HPV infekcije i promjena koje mogu ukazivati na rizik od nastanka raka. Ženske osobe pregled i testiranje obavljaju prilikom ginekološkog pregleda, dok će muške osobe na pregled urologa ili dječjeg kirurga uputiti obiteljski liječnik ili pedijatar, odnosno školski liječnik prilikom redovitih sistematskih i drugih pregleda tijekom školovanja. Preglede i PAPA test treba obavljati redovito, ovisno o zdravstvenom stanju i prema preporuci liječnika specijalista. U Hrvatskoj se od 2012. godine sustavno provodi [Nacionalni program ranog otkrivanja raka vrata maternice](#) za sve žene u dobi od 25 do 64 godine (pozivom na besplatni preventivni pregled koji uključuje PAPA test).

CIJEPLJENJE

Cjepivo protiv HPV-a je najučinkovitiji način zaštite od određenih tipova HPV-a, a njime je moguće prevenirati određene vrste raka (rak vrata maternice, rak anusa, rak penisa, rak na području glave i vrata), ali i dobroćudne kronične promjene koje se teško liječe, kao što su papilomi u anogenitalnom području ili području glave i vrata. Mnoga znanstvena i stručna istraživanja kroz različite studije nedvojbeno su potvrdila učinkovitost cjepiva u prevenciji benignih i malignih promjena. U Hrvatskoj se s cijepljenjem započelo 2008. godine, a od 2015. godine, s obzirom na to da je HPV uzročnik različitih sijela raka kod oba spola, cjepivo se preporučuje djevojčicama, djevojkama, dječacima i mladićima.

CIJEPLJENJEM PROTIV
RAKA

Hrabro
Protiv
Virusa

**UČINIT ĆU SVE DA ZAŠTITIM SVOJE
DIJETE.**

SVE ZA SIGURNU BUDUĆNOST!

NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO

Prema [Provedbenom programu imunizacije](#), preporučeno je cijepljenje protiv HPV-a učenicima 8. razreda osnovnih škola koji se obično pozivaju na cijepljenje u grupama (razredni odjeli). No, budući da je cjepivo registrirano za osobe starije od 9 godina, a s ciljem da se obuhvati što veći broj učenika i da imunološki odgovor bude što bolji prije potencijalne izloženosti virusu, Ministarstvo zdravstva je od 2023. godine omogućilo pozivanje na cijepljenje učenika osnovnih škola počevši od 5. razreda naviše. S obzirom na to je riječ o učenicima mlađim od 15 godina, kako bi se postigla cjelovita zaštita cjepivo se prima u 2. doze. Cijepljenje se preporučuje i ostalim dobnim skupinama do 25 godine starosti.

**CIJEPLJENJEM
PROTIV RAKA**

**Hrabro
Protiv
Virusa**

**MAMA ZNA
NAJBOLJE.**

Odjel za školsku i adolescentnu medicinu Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije u sklopu javnozdravstvenih mjera prevencije zaraze HPV – om od siječnja 2023. godine na cijepljenje aktivno poziva i učenike 5., 6., i 7. razreda osnovne škole. Učenici i studenti mogu se javiti svojim [nadležnim školskim i studentskim liječnicima u Primorsko-goranskoj županiji](#) na cijepljenje.

Cijepljenje je dobrovoljno i besplatno za sve učenike i osobe do 25. godine starosti.

VIŠE O CJEPIVU

Cjepiva su visoko učinkovita, no budući da postoje visokorizični tipovi HPV-a koji nisu obuhvaćeni cjevivima, cijepljenje ne uklanja rizik od infekcije i razvoja bolesti u potpunosti, već ga smanjuje, tako da su redoviti ginekološki pregledi jednako važni i za cijepljene i necijepljene osobe.

**CIJEPLJENJEM PROTIV
RAKA**

**Hrabro
Protiv
Virusa**

**TATA ZNA
NAJBOLJE.**

NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO